

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v právnej veci žalobcu : **Nitriansky samosprávny kraj**, so sídlom Rázusova 2A, Nitra, zastúpený JUDr. M. Ď., advokát, B., proti žalovanej : **G.**, so sídlom v B., zastúpený JUDr. P. M., advokát, D., o **preskúmanie a zrušenie rozhodcovského rozsudku**, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 14 C 21/2008, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 20. decembra 2012 sp. zn. 3 Co 487/2012 a uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 20. decembra 2012 sp. zn. 3 Co 487/2012

t a k t o :

Dovolanie žalobcu **o d m i e t a** .

Žalobca je povinný zaplatiť žalovanej trovy dovolacieho konania, ktoré tvoria trovy právneho zastúpenia v sume 81,46 € do rúk alebo na účet advokáta JUDr. P. M. do troch dní.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava I rozsudkom zo 17. júla 2012 č.k. 14 C 21/2008-324 zamietol návrh žalobcu, ktorým sa domáhal zrušenia a preskúmania rozhodcovského rozsudku Rozhodcovského súdu Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory v Bratislave, sp. zn. R. z 19. decembra 2007 v zmysle § 40 ods. 1 písm.c/ zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov a určenia, že zmluva o budúcej kúpnej zmluve a rozhodcovská doložka zo dňa 17. augusta 2005 podpísané bývalým podpredsedom NSK dňa 27.7.2005 sú absolútne neplatné. Uložil žalobcovi uhradiť žalovanému trovy právneho zastúpenia vo výške 392,78 € na účet právneho zástupcu žalovaného JUDr. P. M. do troch dní. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, a po preskúmaní rozhodcovského spisu za nesporné, že rozhodcovský súd SOPK dňa 17.1.2008 v Bratislave v právnej veci evidovanej pod sp. zn. R. rozhodol rozsudkom. Podľa rozsudku žalobu žalobcu zamietol v plnom rozsahu a zaviazal žalobcu na povinnosť znášať trovy rozhodcovského konania. Žalobca využil svoje

právo a podal návrh na zrušenie rozhodcovského rozsudku na súde a ako dôvod zrušenia uviedol § 40 ods. 1 písm.c/ zákona č. 244/2002 Z.z. teda skutočnosť, že jeden z účastníkov popiera platnosť rozhodcovskej zmluvy. Napriek tomu, že sa doplnením žaloby dňa 16. októbra 2008 domáhal rozšírenia dôvodov neplatnosti podľa § 41 ods. 1 písm.a/ zákona č. 244/2002 Z.z. a teda, že rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, ktorá nemôže byť predmetom rozhodcovského konania (§ 1 ods. 3) týmto dôvodom sa súd nezaoberal, pretože bol uplatnený až po zákonnej 30-dňovej lehote odo dňa doručenia rozhodcovského rozsudku.

Podľa názoru súdu pokiaľ si účastníci zmluvného vzťahu dojednali rozhodcovskú doložku, môžu nastať dve základné situácie a to že účastník si uplatní svoje prípadné nároky alebo najskôr na všeobecnom súde alebo na rozhodcovskom súde. Podľa toho, kde tento nárok uplatní skôr, zákonodarca aj rieši spôsob, ktorým sa rozhodne o tom, ktorý z týchto súdov má právomoc vo veci konať. V danom prípade považoval žalobca rozhodcovskú doložku za neplatnú z vyššie uvedených dôvodov a preto sa najskôr so žalobou obrátil na Okresný súd v Nitre dňa 31. októbra 2005 (číslo sp. zn. 23 Cb 259/2005). Okresný súd v Nitre však k uplatnenej námietke žalovaného zistil, že vec sa má podľa zmluvy účastníkov prejednať v rozhodcovskom konaní a konanie zastavil. Toto rozhodnutie potvrdil aj Krajský súd v Nitre (sp. zn. 15 Cob 349/2006), keďže žalobca sa vo veci odvolal. Predmetné rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť a žalobca dňa 4.5.2007 uplatnil svoj návrh na rozhodcovskom súde v zákonom stanovenej lehote 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia v zmysle § 106 ods. 2 O.s.p. Právoplatnosťou rozhodnutia o zastavení konania na všeobecnom súde (10.4.2007) bolo raz a navždy rozhodnuté o právomoci rozhodcovského súdu vo veci konať. Bolo totiž rozhodnuté, že námietka vecnej nepríslušnosti všeobecných súdov konať bola dôvodná, a opätovne o tejto rozhodovať súd nemôže. Z ustanovenia § 106 ods. 1 O.s.p. vyplýva, že súd (všeobecný) prejedná vec aj vtedy, ak zistí, že vec nemôže byť podľa práva Slovenskej republiky podrobená rozhodcovskej zmluve, alebo že rozhodcovská zmluva je neplatná. Keďže súd preskúmal aj z tohto hľadiska aj námietku žalovaného a nedospel k záveru, že rozhodcovská doložka je neplatná, rozhodol tak, že konanie zastavil, pretože je daná právomoc rozhodcovského súdu. Iná by však bola situácia, keby žalobca uplatnil najskôr svoj nárok na rozhodcovskom súde. Vtedy by účastník rozhodcovského konania, teda aj žalobca, mohol podať námietku nedostatku právomoci rozhodcovského súdu vo veci konať v zmysle § 21 zákona č. 244/2002 Z.z. O tejto námietke by rozhodcovský súd musel rozhodnúť a proti tomuto rozhodnutiu by mohol účastník podať návrh na všeobecný súd, aby o námietke rozhodol. Keďže však v danom prípade už o námietke ešte pred začatím konania

na rozhodcovskom súde bolo rozhodnuté všeobecnými súdmi v Nitre, nie je možné rozhodovať o tej istej veci znova. Žalobca v žalobe zo dňa 6.2.2008 uviedol ako dôvod zrušenia rozhodcovského rozsudku Rozhodcovského súdu slovenskej obchodnej a priemyselnej komory R. z 19. decembra 2007 ustanovenie § 40 ods. 1 písm.c/ zákona č. 244/2002 Z.z., t.j. ak jeden z účastníkov rozhodcovského konania popiera platnosť rozhodcovskej zmluvy. Túto právnu otázku všeobecné súdy prejednali a rozhodli o nej v tom zmysle, že rozhodcovská zmluva je platná. Preto podľa právneho názoru súdu nie je daný dôvod na zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa § 40 ods. 1 písm.c/ zákona č. 244/2002 Z.z. Na pojednávaní konanom dňa 8.3.2011 žalobca rozšíril dôvody zrušenia rozhodcovského rozsudku o dôvod podľa § 1 ods. 3 písm.a/ a § 1 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z., čo zodpovedá uplatneniu dôvodu zrušenia rozhodcovského rozsudku podľa § 40 ods. 1 písm.a/ zákona č. 244/2002 Z.z. Tento dôvod zrušenia rozhodcovského rozsudku žalobca v žalobe podanej v zákonom stanovenej lehote neuplatnil. Nemožno po podaní návrhu dodatočne rozširovať dôvody zrušenia tuzemského rozhodcovského rozsudku. Z dôvodu právnej istoty zákonodarca stanovil lehotu na podanie návrhu o zrušenie rozhodcovského rozsudku, pričom v návrhu mal žalobca uplatniť všetky dôvody, pre ktoré podľa jeho názoru je daný zákonný dôvod na zrušenie rozhodcovského rozsudku. Dodatočné uplatnenie dôvodov po uplynutí zákonom stanovenej lehoty na podanie návrhu o zrušenie tuzemského rozhodcovského rozsudku podľa názoru súdu nie je možné. Aj vyššie citované uznesenia Okresného súdu v Nitre a Krajského súdu v Nitre konštatovali, že v danom prípade neexistuje prekážka, ktorá by neumožňovala rozhodcovskému súdu prejednať takýto spor v zmysle zákona o rozhodcovskom konaní a teda aj v zmysle § 40 ods. 1 písm.a/. Dospel teda k záveru, že návrh žalobcu nie je dôvodný.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalobcu rozsudkom z 20. decembra 2012 č.k. 3 Co 487/2012-376 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Dospel k záveru, že súd prvého stupňa náležite zistil skutkový stav veci a jeho právny záver je zákonu zodpovedajúci. V odvolaní sa neargumentuje skutočnosťami, ktoré by mali za následok zmenu súdom prvého stupňa zisteného stavu alebo jeho právneho hodnotenia, ani takými, ktoré by súd prvého stupňa pri rozhodovaní o veci nebol mal vedomosť, alebo ktoré by nebol uvážil. Z konania pred súdom prvého stupňa i odvolacím súdom iný, než napadnutým rozsudkom vyslovený právny názor nevyplýva, a v odvolaní uvedené argumenty nie sú spôsobilé privodiť iné právne hodnotenie stavu veci.

Krajský súd v Bratislave uznesením z 20. decembra 2012 č.k. 3 Co 487/2012-376 uložil žalobcovi zaplatiť žalovanej náhradu trov odvolacieho konania vo výške 106,34 € titulom právneho zastúpenia k rukám právneho zástupcu žalovanej do troch dní od právoplatnosti uznesenia. V odôvodnení uviedol, že o náhrade trov odvolacieho konania rozhodol v zmysle ustanovenia § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. a keďže žalovaná mala v odvolacom konaní plný úspech, priznal jej náhradu trov konania v sume 106,34 €.

Proti rozsudku odvolacieho súdu a uzneseniu odvolacieho súdu o trovách konania podal dovolanie žalobca. Prípustnosť dovolania odvodzoval z ustanovenia § 241 ods. 2 písm.a/, § 237 písm.f/ O.s.p. a dôvodnosť z ustanovenia § 241 ods. 2 písm.b/ a c/ O.s.p. Navrhol, aby dovolací súd napadnutý rozsudok v zmysle ustanovenia § 243b O.s.p. zmenil tak, že ich návrhu v celom rozsahu vyhovie, alternatívne aby zrušil rozhodnutie okresného súdu a rozhodnutie odvolacieho súdu a vec vrátil súdu prvého stupňa na nové prejednanie a rozhodnutie. Zároveň žiadal odložiť vykonateľnosť rozhodnutia.

Namietal, že v konaní pred odvolacím súdom mu bola odňatá ako účastníkovi konania možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm.f/ O.s.p. tým, že odvolací súd neupovedomil účastníkov konania o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku. Miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku odvolací súd nezverejnil ani na úradnej tabuli súdu v lehote najmenej 5 dní pred jeho vyhlásením, o čom svedčí aj zoznam dokumentov zverejnených na úradnej tabuli Krajského súdu v Bratislave v období od 12.12.2012 do 22.12.2012.

V konaní vedenom pred odvolacím súdom došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p. aj tým, že odvolací súd neodoslal rozsudok neprítomným účastníkom najneskôr do troch dní. Došlo k porušeniu ustanovenia § 156 ods. 2 O.s.p.

Ďalej namietal, že v konaní pred odvolacím súdom došlo k odňatiu možnosti mu konať pred súdom aj tým, že odvolací súd si nesplnil povinnosť umožniť účastníkovi konania vyjadriť sa k možnému použitiu iného, doteraz nepoužitého ustanovenia právneho predpisu. Odvolací súd v rozsudku poukazuje na ustanovenie § 135 ods. 2 O.s.p. Odvolací súd tým, že nesplnil povinnosť umožniť účastníkom konania vyjadriť sa k možnému použitiu iného doteraz nepoužitého ustanovenia právneho predpisu, porušil ustanovenie § 213 ods. 2 O.s.p.

Taktiež namietal, že v konaní pred odvolacím ako aj prvostupňovým súdom sa mu ako účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať tým, že rozsudok odvolacieho súdu ako i rozsudok prvostupňového súdu neboli náležité a v súlade s jeho ústavným právom odôvodnené. Odvolací súd nedostatočne odôvodnil svoje rozhodnutie a nevysporiadal sa so všetkými relevantnými uvádzanými námietkami v odvolaní, čím bolo porušené právo žalobcu na spravodlivý súdny proces.

Dovolateľ namietal, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci podľa § 241 ods. 2 písm.b/ O.s.p. a to z dôvodu, že žiadny súd sa otázkou platnosti, resp. neplatnosti zmluvy doposiaľ nezaoberal. Poukázal na to, že súdy sa vôbec nezaoberali otázkou právomoci rozhodcovského súdu vo svojich rozhodnutiach ani otázkou výpočtu trov konania. Prvostupňový súd taktiež nedodrжал lehotu na odoslanie rozsudku prvostupňového súdu, čím došlo k vadám v konaní.

Dovolateľ taktiež namietal nesprávne právne posúdenie veci súdmi.

Žalovaná navrhla dovolanie žalobcu odmietnuť a priznať jej trovy dovolacieho konania za jeden úkon právnej služby (vyjadrenie) vo výške 81,46 € (t.j. 1/13 výpočtového základu 60,07 + režijný paušál 7,81 + 20 % DPH 13,58).

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený v súlade s § 241 ods. 1 O.s.p., skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré ním možno napadnúť.

V zmysle § 236 ods. 1 O.s.p. možno dovolaním napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Dovolanie žalobcu smeruje proti rozsudku. Dovolanie proti rozsudku je prípustné, ak je napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie je prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Dovolanie je prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého

stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

Prípustnosť dovolania žalobcu z uvedených ustanovení Občianskeho súdneho poriadku nevyplýva – napadnutý nie je zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu (§ 238 ods. 1 O.s.p.), dovolací súd v tejto veci dosiaľ nezaujal záväzný právny názor (§ 238 ods. 2 O.s.p.) a napadnutým je potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 3 O.s.p.

So zreteľom na to by dovolanie, ktoré podal žalobca mohlo byť procesne prípustné, len ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd, ktoré sú taxatívne vymenované v § 237 O.s.p. O vadu v zmysle tohto ustanovenia ide vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdu, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bo súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Treba uviesť, že z hľadiska § 237 O.s.p. sú právne významné len tie procesné nedostatky, ktoré vykazujú znaky procesných väd taxatívne vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia. Iné vady (§ 241 ods. 2 písm.b/ O.s.p.) a prípadné nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p.), i keby k nim v konaní došlo a prípadne aj mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, nezakladajú prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia. Z hľadiska posúdenia existencie niektorej z procesných väd v zmysle § 237 O.s.p. ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, nie je pritom významný subjektívny názor účastníka, že v konaní došlo k takejto vade, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne postihnuté niektorou z taxatívne vymenovaných väd.

Dovolateľ existenciu procesných väd konania v zmysle § 237 písm.a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdil a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či postupom súdu nebola dovolateľovi odňatá možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm.f/ O.s.p.) sa rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných práv účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm.f/ O.s.p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva.

Dovolateľ v súvislosti s tvrdením procesnej vady konania v zmysle § 237 písm.f/ O.s.p. odvolaciu súdu vyčítal, že neupovedomil účastníkov konania o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku, keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku nezverejnil ani na úradnej tabuli súdu v lehote najmenej 5 dní pred jeho vyhlásením, o čom svedčí aj zoznam dokumentov zverejnených na úradnej tabuli Krajského súdu v Bratislave v období od 12.12.2012 do 22.12.2012.

Ustanovenie § 214 ods. 2 O.s.p. umožňuje odvolaciu súdu v prípadoch, na ktoré sa nevzťahuje § 214 ods. 1 O.s.p. rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania. Na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie vždy (len) ak a/ je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ ide o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania, c/ to vyžaduje dôležitý verejný záujem (§ 214 ods. 1 O.s.p.). Ak odvolací súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia pojednávania, upovedomí elektronickými prostriedkami účastníka konania alebo jeho zástupcu, ktorý požiadal o doručovanie písomností elektronickými prostriedkami (§ 45 ods. 4) o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku podľa § 156 ods. 3 (§ 214 ods. 3 O.s.p.). Ak odvolací súd verejne vyhlási rozsudok bez nariadenia pojednávania, doručí ho prítomným účastníkom hneď po jeho vyhlásení. Neprítomným účastníkom ho odošle najneskôr do troch dní; to neplatí, ak je potrebné vydať uznesenie podľa odseku 5. V takom prípade odvolací súd doručí rozsudok súčasne s uznesením podľa odseku 5 (§ 214 ods. 4 O.s.p.). Ak nemožno v čase verejného vyhlásenia rozsudku možné rozhodnúť o náhrade trov konania, pretože neboli vyčíslené, odvolací súd rozhodne samostatným uznesením. Rovnako postupuje, ak si účastníci konania uplatnia náhradu trov konania v súvislosti s verejným vyhlásením rozsudku (§ 214 ods. 5 O.s.p.).

Z vyššie citovaných ustanovení § 214 ods. 1 a 2 O.s.p. vyplýva, že (len) v prípadoch uvedených v § 214 ods. 1 O.s.p. je odvolací súd povinný nariadiť pojednávanie, v ostatných prípadoch však môže rozhodnúť aj bez nariadenia odvolacieho pojednávania. O tom, či v prípadoch, na ktoré sa nevzťahuje ustanovenie § 214 ods. 1 O.s.p. bude nariadené odvolacie pojednávanie, rozhoduje odvolací súd.

V predmetnej veci, ako vyplýva zo spisu, odvolací súd v záujme zrýchlenia a zefektívnenia konania o opravnom prostriedku rozhodol o odvolaní žalobcu bez nariadenia pojednávania. Zo zápisnice o vyhlásení rozsudku zo dňa 20. decembra 2012 (č.l. 374, 375 spisu) vyplýva, že v danom prípade odvolací súd 20. decembra 2012 vyhlásil rozsudok v predmetnej právnej veci bez nariadenia ústneho pojednávania podľa § 214 ods. 1 O.s.p., pretože prejednanie odvolania na pojednávaní nepovažoval za nevyhnutné ani za potrebné, keďže vo veci nevykonával dokazovanie, nejde o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania a nevyžaduje to ani dôležitý verejný záujem. V zmysle § 156 ods. 3 O.s.p. vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia ústneho pojednávania oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu v lehote najmenej 5 dní pred jeho vyhlásením. Tento procesný postup bol v danom prípade zachovaný – účastníci konania boli o čase a mieste verejného vyhlásenia rozsudku upovedomení spôsobom zodpovedajúcim § 156 ods. 3 O.s.p. (viď Oznámenie o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku bez nariadenia ústneho pojednávania v zmysle § 214 ods. 2 v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p. zo dňa 11.12.2012 založený v spise na č.l. 373, „termín verejného vyhlásenia rozsudku“ založený na č.l. 373a a Oznámenie o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku na č.l. 373b, z ktorého je zrejmé, že sa vyhlási rozsudok v predmetnej veci dňa 20.12.2012 o 9.00 hod., predmetné oznámenie bolo vyvesené dňa 12. decembra 2012 a zvesené 21.12.2012). Z výpisu z elektronickej úradnej tabule Krajského súdu v Bratislave je zrejmé (č.l. 456 spisu), že 12.12.2012 o 16,28 bol oznámený na elektronickej úradnej tabuli Krajského súdu v Bratislave termín vyhlásenia rozsudku sp. zn. 3 Co 487/2012 dňa 20.12.2012 o 9,00 hod., č. dverí 50, účastníkov navrhovateľ Nitriansky samosprávny kraj, odporca G. Uvedené potvrdzuje aj oznámenie o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku zo dňa 11. decembra 2012. Postupom odvolacieho súdu, ktorý sa neprieči zákonu, nemohlo dôjsť k odňatiu možnosti dovolateľa konať pred súdom. Nepodstatná je preto jeho námietka, že namietaným postupom odvolacieho súdu došlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm.f/ O.s.p.

Podľa argumentácie v odvolaní odňatie možnosti konať pred súdom žalobca videl aj v tom, že odvolací súd neodoslal rozsudok neprítomným účastníkom najneskôr do troch dní.

Podľa § 214 ods. 4 (účinného v čase vyhlásenia rozsudku) ak odvolací súd verejne vyhlási rozsudok bez nariadenia pojednávania, doručí ho prítomným účastníkom hneď po jeho vyhlásení. Neprítomným účastníkom ho odošle najneskôr do troch dní; to neplatí, ak je potrebné vydať uznesenie podľa odseku 5. V takomto prípade odvolací súd doručí rozsudok súčasne s uznesením podľa odseku 5.

Podľa § 214 ods. 5 O.s.p. účinného v čase vyhlásenia rozsudku (20.12.2012) ak nemožno v čase verejného vyhlásenia rozsudku možné rozhodnúť o náhrade trov konania, pretože neboli vyčíslené, odvolací súd rozhodne samostatným uznesením. Rovnako postupuje, ak si účastníci konania uplatnia náhradu trov konania v súvislosti s verejným vyhlásením rozsudku.

Z obsahu spisu je zrejmé, že odvolací súd dňa 20. decembra 2012 v predmetnej veci vyhlásil rozsudok, predmetný rozsudok aj doručil prítomnému zástupcovi žalovanej na vyhlásení rozsudku, zástupcovi žalobcu bol predmetný rozsudok odoslaný dňa 20. decembra 2012 (č.l. 375d). Navyše prípadné nedodržanie lehoty na odoslanie vyhláseného rozsudku neprítomným účastníkom možno posudzovať skôr z hľadiska, že týmto konaním súdu mohlo dôjsť k priet'ahom v konaní. V žiadnom prípade však nemožno dospieť k záveru, že takýmto postupom súdu bola dovolateľovi odňatá možnosť konať pred súdom.

Dovolať d'alej namieta, že mu postupom odvolacieho súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom tým, že odvolací súd si nesplnil povinnosť umožniť účastníkom konania vyjadriť sa k možnému použitiu iného, doteraz nepoužitého ustanovenia právneho predpisu. Poukázal na ustanovenie § 135 ods. 2 O.s.p., ktorým odvolací súd argumentuje v odôvodnení rozhodnutia.

Podľa § 213 ods. 2 O.s.p. ak je odvolací súd toho názoru, že sa na vec vzťahuje ustanovenie právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzve účastníkov konania, aby sa k možnému použitiu takéhoto ustanovenia vyjadrili.

Je síce skutočnosťou, že prvostupňový súd v odôvodnení svojho rozhodnutia necituje ustanovenie § 135 ods. 2 O.s.p., obsahovo ho podáva v dôvodoch svojho rozhodnutia, keď uvádza, že „Právoplatnosťou rozhodnutia o zastavení konania na všeobecnom súde

(10.4.2007) bolo raz a navždy rozhodnuté o právomoci rozhodcovského súdu vo veci konať. Bolo totiž rozhodnuté, že námietka vecnej nepríslušnosti všeobecných súdov konať bola dôvodná a opätovne o tejto rozhodovať súd nemôže“ a na str. 10 uvádza, že „keďže však v danom prípade už o námietke ešte pred začatím konania na rozhodcovskom súde bolo rozhodnuté všeobecnými súdmi v Nitre, nie je možné rozhodovať o tej istej veci znova“. Prvostupňový súd vo svojom rozhodnutí poukázal na to, že o námietke právomoci rozhodcovského súdu rozhodovať v predmetnej veci už všeobecné súdy právoplatne rozhodli a preto súd prvého stupňa už nebol oprávnený sa touto rozhodnutou vecou znovu zaoberať. Na tomto argumente bolo založené odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa, nie je preto dôvodné tvrdenie, že dovolateľ nemal možnosť sa k obsahu predmetného ustanovenia právneho predpisu vyjadriť, keďže tak urobil vo svojom odvolaní proti rozsudku prvostupňového súdu zo dňa 14. augusta 2012. Je treba zdôrazniť, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia sa stotožnil s právnym posúdením veci súdom prvého stupňa. Neobstojí teda tvrdenie dovolateľa, že odvolací súd si nesplnil povinnosť umožniť mu vyjadriť sa k možnému použitiu iného doteraz nepoužitého ustanovenia právneho predpisu, a teda že mu postupom súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom.

Pokiaľ žalobca namieta nedostatky týkajúce sa odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, ako aj prvostupňového súdu, treba uviesť, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva ako aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky totiž vyplýva, že tak základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru v sebe zahŕňajú aj právo na rovnosť zbraní, kontradiktórnosť konania a odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/06); právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu.

Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktoré by popreli zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojej judikatúre opakovane zdôraznil, že nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa má uskutočňovať v ústavnom a zákonnom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavuje predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu, ako vyplývajú i z čl. 46 a nasl. ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

Jedným z týchto princípov predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 Dohovoru) a vylučujúcich ľubovôľu pri rozhodovaní je aj povinnosť súdu presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy, a svoje rozhodnutia náležite odôvodniť (§ 132 a § 157 ods. 1 O.s.p., m.m. I. ÚS 243/07), pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia (§ 157 ods. 2 O.s.p.) musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda, inými slovami, na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd pritom musí súčasne vychádzať z materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (§ 1 O.s.p.; obdobne napr. IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09, I. ÚS 501/11). Z práva na spravodlivé súdne konanie v tejto súvislosti vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Krasko c/a Švajčiarsko z 29. apríla 1993, séria A, č. 254-B, str. 49, § 30). Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O.s.p. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 ods. 2 O.s.p.). Vo svojej ustálenej judikatúre ústavný súd zdôraznil, že odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (m.m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (IV. ÚS 489/2011). Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového súdu ako aj odvolacieho súdu a prípadne aj dovolacieho súdu), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/2009).

Za arbitrárny, resp. nedostatočne zdôvodnený treba považovať rozsudok všeobecného súdu aj v situácii, keď všeobecný súd svoj právny záver nezdôvodní zo všetkých zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzajú do úvahy (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 154/05 z 28. februára 2006).

Dovolací súd dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa (v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom odvolacieho súdu v zmysle § 219 ods. 1 O.s.p.) spĺňa vyššie

uvedené kritériá pre odôvodnenie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.) a preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľný, neodôvodnený či zjavne arbitrárny (svojvoľný). Odôvodnenie rozsudku zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia, čo platí tak pre rozsudok súdu prvého stupňa (§ 157 ods. 2 O.s.p.), ako aj pre rozsudok odvolacieho súdu (§ 219 ods. 2 O.s.p.). Súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia aj obsahové (materiálne) náplne, zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť i všeobecnú interpretačnú presvedčivosť; tým však nie je zodpovedaná (ani inak dotknutá) otázka správnosti právneho posúdenia veci konajúcimi súdmi.

Súdy oboch stupňov jasne a dostatočne vysvetlili právne dôvody, pre ktoré žalobu zamietli. Zhodli sa na tom, že sú viazaní právoplatnými rozhodnutiami všeobecných súdov v otázke právomoci rozhodcovského súdu SOPK na konanie a rozhodovanie veci, založenej uzatvorenou rozhodcovskou doložkou uvedenou v Čl. 8 zmluvy. Formálnym dôsledkom právoplatného rozhodnutia je nemožnosť pokračovať v konaní a zaoberať sa vecnou stránkou rozhodnutia. Materiálna stránka účinkov právoplatného rozhodnutia spočíva v jeho záväznosti pre účastníkov a pre všetky orgány. Záväznosť a nezmeniteľnosť rozhodnutia spôsobujú prekážku právoplatne rozhodnutej veci a teda o veci, o ktorej sa už raz právoplatne rozhodlo nemožno rozhodovať opäť. Totožnosť vecí spočíva jednak v účastníkoch konania, ktorými boli vo vyššie uvedených konaniach vedených pred okresným a krajským súdom žalobca ako aj žalovaná. Totožnosť predmetu konania je potrebné rozumieť tak, že predmetom konania je žalobný nárok spolu so skutkovým odôvodnením, z ktorého by mal žalobný nárok vyplývať. V konaniach vedených pred Okresným a Krajským súdom v Nitre bolo konanie právoplatne zastavené z procesného dôvodu uvedeného v ustanovení § 106 ods. 1 O.s.p. a síce z dôvodu vznesenej kvalifikovanej námietky žalovanej existencie zmluvy, podľa ktorej sa vec mala prejednať v rozhodcovskom konaní, ktorej súdy vyhovelí. Ak by uvedené súdy dospeli k záveru o neplatnosti rozhodcovskej doložky, na predmetnú námietku by neprihliadli a s uvedenou skutočnosťou by sa vo svojich rozhodnutiach vysporiadali s tým, že by vec bola prejednaná v občianskom konaní. Žalobca sa tak v konaní vedenom pred tunajším súdom domáhal zrušenia rozhodcovského rozsudku z dôvodu neplatnosti rozhodcovskej doložky, o ktorej už bolo právoplatne rozhodnuté. Predmetné rozhodnutia neboli zrušené v rámci konania o mimoriadnych opravných prostriedkoch proti právoplatným rozhodnutiam. Vzhľadom na vyššie uvedené účinky je súd právoplatným rozhodnutím v otázke právomoci rozhodcovského súdu SOPK viazaný. Nakoľko žalobca iný dôvod na zrušenie rozhodnutia RS SOPK v podanom návrhu nešpecifikoval, súd sa nemohol zaoberať vecnou stránkou

konania. Zákon kogentne stanovuje lehotu na podanie návrhu na preskúmanie rozhodcovského rozsudku, pričom predpokladom podania kvalifikovaného návrhu na preskúmanie rozhodcovského rozsudku, na základe ktorého by sa žalobca mohol domáhať zrušenia rozhodcovského rozsudku je uvedenie dôvodu podľa § 40 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. a to v zákonom stanovenej lehote. Súd preto môže posudzovať napadnutý rozhodcovský rozsudok len z dôvodov uvedených v návrhu v zákonom stanovenej lehote. Zmeškanie procesného úkonu účastníka v zákonom stanovenej lehote, v uvedenom prípade neuvedenie dôvodu zrušenia rozsudku v zákonnej lehote má za následok procesnú preklúziu práva. V prípade žalobcu tak uplynutím zákonnej lehoty došlo k procesnej preklúzii práva domáhať sa zrušenia rozhodcovského rozsudku z ďalšieho dôvodu podľa § 40 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. Jedná sa o všeobecný následok zmeškania zákonných lehôt podľa § 55 O.s.p., pričom sa nevyžaduje, aby prekluzívny následok procesných lehôt bol osobitne ustanovený pri jednotlivých procesných právach a úkonoch účastníkov konania. Pokiaľ žalobca i v odvolacom konaní zotrval na svojej argumentácii, odvolací súd sa stotožnil s právnym záverom súdu prvého stupňa o neopodstatnenosti žaloby z uvádzaných dôvodov s tým, že v odvolaní sa neargumentuje skutočnosťami, ktoré by mali za následok zmenu súdom prvého stupňa zisteného stavu alebo jeho právneho hodnotenia, ani takými, u ktorých by súd prvého stupňa pri rozhodovaní o veci nebol mal vedomosť, alebo ktoré by nebol uvážil. Poukázali na skutočnosť, že v konaniach pred súdom prvého stupňa i v odvolacom konaní iný, než napadnutým rozsudkom vyslovený právny záver nevyplýva a v odvolaní uvedené argumenty nie sú spôsobilé privodiť iné právne hodnotenie stavu veci.

Pokiaľ dovolateľ namieta, že súdy pri rozhodovaní vychádzali z neúplných skutkových zistení, ide po stránke obsahovej o námietku, že v konaní došlo k tzv. inej (než v § 237 O.s.p. vymenovanej) procesnej vade, majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci; takáto dovolateľom tvrdená vada (i keby k nej v konaní došlo) by bola síce relevantným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2 písm.b/ O.s.p.) sama osebe ale nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p.

Obsah dovolacích námietok smeroval tiež k spochybneniu správnosti právneho posúdenia veci konajúcimi súdmi (§ 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny

predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Súd ale právnym posúdením veci neodníma účastníkovi konania možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle § 237 písm.f/ O.s.p. (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 112/2001 uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 43/2003 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 50/2002 uverejnené časopise Zo súdnej praxe pod č. 1/2003). Právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je relevantný dovolací dôvod, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p.). Nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov však nie je procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm.f/ O.s.p., lebo (ani prípadným) nesprávnym právnym posúdením veci súd účastníkovi konania neznemožnil realizáciu žiadneho jeho procesného oprávnenia (viď napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011 a 7 Cdo 26/2010).

Na základe uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že žalobca neopodstatnene namieta, že v konaní mu postupom súdu bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm.f/ O.s.p.).

Z dôvodov vyššie uvedených dospel dovolací súd k záveru, že prípustnosť dovolania žalobcu nevyplýva z § 238 ods. 1 až 3 O.s.p., ani z § 237 O.s.p. Dovolanie preto odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm.c/ O.s.p. bez toho, aby skúmal opodstatnenosť dovolaťom uplatnených dovolacích dôvodov v zmysle § 241 ods. 2 písm.b/ a c/ O.s.p. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

Žalobca svojím dovolaním napáda aj uznesenie odvolacieho súdu o trovách konania. Prípustnosť dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu o trovách konania treba posudzovať podľa § 239 O.s.p. Ustanovenie § 239 ods. 3 O.s.p. ale výslovne ustanovuje, že predchádzajúce odseky 1 a 2 (prípúšťajúce dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu) neplatia, ak ide o uznesenie o trovách konania.

S prihliadnutím na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou zo závažných procesných väd vedúcich k vydaniu tzv. zmätočného rozhodnutia, neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale sa

zaoberal aj otázkou, či konanie a rozhodnutie odvolacieho súdu nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm.a/ až g/ O.s.p. (t.j., či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, o prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, o prípad nedostatku návrhu na začatie konania vo veciach, ktoré môžu začať len na takýto návrh, či o prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo súdom nesprávne obsadeným). Dospel však k záveru, že konanie odvolacieho súdu a jeho rozhodnutie o trovách konania nie je postihnuté takouto vadou a teda že dovolanie žalobcu nie je prípustné ani podľa § 237 O.s.p.

Keďže prípustnosť dovolania žalobcu voči uzneseniu odvolacieho súdu o trovách konania nemožno vyvodiť ani z ustanovenia § 239 O.s.p. ani z ustanovenia § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky jeho opravný prostriedok odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm.c/ O.s.p. So zreteľom na právnu úpravu dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti z dôvodov žalobcom namietaných.

Žalobca nebol v dovolacom konaní úspešný. Právo na náhradu trov konania vzniklo žalovanej a neboli zistené žiadne dôvody osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali nepriznanie náhrady trov dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p. a § 150 O.s.p.). Žalovaná podala návrh na rozhodnutie o priznaní náhrady trov dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p.) a tieto aj vyčíslila. Dovolací súd jej priznal náhradu spočívajúcu v odmene advokáta (ktorý ju zastupoval aj pred súdmi nižších stupňov) za jeden úkon právnej služby poskytnutej vypracovaním vyjadrenia k dovolaniu z 23. apríla 2013 [§ 14 ods. 1 písm.b/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“)]. Zákonnú sadzbu tarifnej odmeny za tento úkon právnej služby určil podľa § 11 ods. 1 písm.a/ cit. vyhlášky v sume 60,07 €, k tomu režijný paušál – náhrada za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné (§ 16 ods. 3 vyhlášky) v sume 7,81 € + 20 % DPH (t.j. 13,58 €), čo predstavuje spolu 81,46 €.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. októbra 2013

JUDr. Jozef Kolcun, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová